ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

z 18. decembra 2007 *

Vo veci C-263/05,

ktorej predmetom je žaloba o nesplnenie povinnosti podľa článku 226 ES, podaná 23. júna 2005,

Komisia Európskych spoločenstiev, v zastúpení: M. Konstantinidis a L. Cimaglia, splnomocnení zástupcovia, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalobkyňa,

proti

Talianskej republike, v zastúpení: I. M. Braguglia, splnomocnený zástupca, za právnej pomoci G. Fiengo, avvocato dello Stato, s adresou na doručovanie v Luxemburgu,

žalovanej,

* Jazyk konania: taliančina.

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predseda tretej komory A. Rosas, sudcovia U. Lõhmus, J. N. Cunha Rodrigues, A. Ó Caoimh (spravodajca) a P. Lindh,

generálny advokát: Y. Bot,
tajomník: L. Hewlett, hlavná referentka,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní zo 7. februára 2007,

so zreteľom na rozhodnutie prijaté po vypočutí generálneho advokáta, že vec bude prejednaná bez jeho návrhov,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Svojou žalobou Komisia Európskych spoločenstiev navrhuje, aby Súdny dvor určil, že Talianska republika si tým, že prijala a ponecháva v platnosti článok 14 legislatívneho dekrétu č. 138, ktorým sa stanovujú neodkladné opatrenia v oblasti daní, privatizácie a kontroly farmaceutických výdavkov, ako aj o podpore hospodárstva v znevýhodnených oblastiach z 8. júla 2002 (GURI č. 158 z 8. júla 2002), zmeneného, teraz zákona č. 178 z 8. augusta 2002 (riadna príloha GURI č. 187 z 10. augusta

2002), ktorý z pôsobnosti legislatívneho dekrétu č. 22, ktorým sa vykonáva smernica 91/156/EHS o odpadoch, smernica 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch a smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov z 5. februára 1997 (riadna príloha GURI č. 38 z 15. februára 1997, ďalej len „legislatívny dekrét č. 22/97“), vylučuje jednak látky, materiály alebo hmoty určené na výkon činností zneškodňovania alebo zhodnocovania, ktoré nie sú výslovne uvedené v prílohách B a C uvedeného dekrétu, a jednak látky alebo materiály, ktoré sú výrobnými zostatkami a ktorých sa držiteľ chce alebo má povinnosť zbaviť, pokiaľ môžu byť a sú opätovne použité vo výrobnom alebo spotrebnom procese bez predchádzajúceho spracovania a bez toho, aby poškodzovali životné prostredie, alebo po tom, ako boli vopred spracované a nešlo o jednu z činností zhodnocovania, ktoré sú uvedené v prílohe C toho istého dekrétu, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS z 15. júla 1975 o odpadoch (Ú. v. ES L 194, s. 39; Mim. vyd. 15/001, s. 23) zmenenej a doplnenej smernicou Rady 91/156/EHS z 18. marca 1991 (Ú. v. ES L 78, s. 32; Mim. vyd. 15/002, s. 3) a rozhodnutím Komisie 96/350/ES z 24. mája 1996 (Ú. v. ES L 135, s. 32; Mim. vyd. 15/003, s. 59) (ďalej len „smernica“).

Právny rámec

Právna úprava Spoločenstva

2 Na účely smernice článok 1 písm. a) prvý odsek tejto smernice definuje pojem „odpad“ ako „akúkoľvek látku alebo predmet v kategórii ustanovenej v prílohe I, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je povinný sa jej zbaviť“.

3 Komisia prijala rozhodnutie 94/3/ES z 20. decembra 1993, ktorým sa vydáva zoznam odpadov podľa článku 1 písm. a) smernice 75/442 [*neoficiálny preklad*] (Ú. v. ES L 5, 1994, s. 15). Tento zoznam (ďalej len „európsky zoznam odpadov“) bol aktualizovaný

rozhodnutím Komisie 2000/532/ES z 3. mája 2000 nahradzujúcim rozhodnutie 94/3/ES a rozhodnutie Rady 94/904/ES, ktorým sa vydáva zoznam nebezpečných odpadov podľa článku 1 ods. 4 smernice Rady 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch (Ú. v. ES L 226, s. 3; Mim. vyd. 15/005, s. 151). Európsky zoznam odpadov vydaný rozhodnutím 2000/532 bol viackrát zmenený, naposledy rozhodnutím Rady 2001/573/ES z 23. júla 2001 (Ú. v. ES L 203, s. 18; Mim. vyd. 15/006, s. 165). Bod 1 v úvode prílohy rozhodnutia 2000/532, ktorá obsahuje európsky zoznam odpadov, spresňuje, že ide o harmonizovaný zoznam odpadov, ktorý sa bude periodicky kontrolovať a revidovať. Tento bod 1 takisto stanovuje, že „zaradenie materiálu do [európskeho] zoznamu [odpadov] neznamená, že materiál je odpadom za každých okolností. Materiál sa považuje za odpad, len keď vyhovuje definícii ‚odpadu' v článku 1 písm. a) [smernice]".

4 Článok 1 písm. e) a f) smernice definuje pojmy zneškodňovanie a zhodnocovanie ako ktorúkoľvek z činností, ktoré sú uvedené v prílohách II A a II B tejto smernice. Tieto prílohy boli prispôsobené vedeckému a technickému pokroku rozhodnutím 96/350.

Vnútroštátna právna úprava

5 Článok 6 ods. 1 písm. a) legislatívneho dekrétu č. 22/97 stanovuje:

„Na účely tohto dekrétu:

a) ‚odpad' znamená akúkoľvek látku alebo predmet v kategórii ustanovenej v prílohe A, ktorej sa jej držiteľ zbavuje, chce sa jej zbaviť alebo je povinný sa jej zbaviť.

…“

6 Príloha A legislatívneho dekrétu č. 22/97 preberá zoznam kategórií odpadov uvedený v prílohe I smernice. Okrem toho, prílohy B a C tohto legislatívneho dekrétu stanovujú činnosti zneškodňovania a zhodnocovania odpadov tým istým spôsobom ako prílohy II A a II B smernice.

7 Článok 14 zákona č. 178 z 8. augusta 2002 (ďalej len „sporné ustanovenie“), ktorým bolo po zmene nahradené legislatívne nariadenie č. 138 z 8. júla 2002, obsahuje „pôvodný výklad“ definície pojmu „odpad“ uvedenej v článku 6 ods. 1 písm. a) legislatívneho dekrétu č. 22/97, ktorý stanovuje:

„1. Výrazy ‚zbavuje sa‘, ‚má v úmysle‘ alebo ‚má povinnosť sa zbaviť‘… sa vykladajú takto:

a) ‚zbavuje sa‘: akékoľvek správanie, na základe ktorého priamo alebo nepriamo, určitá látka, materiál alebo hmota sú určené alebo podliehajú činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania podľa príloh B a C legislatívneho dekrétu [č. 22/97];

b) ‘má v úmysle‘: vôľa určiť látky, materiály alebo hmoty k výkonu činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania podľa príloh B a C legislatívneho dekrétu [č. 22/97];

c) ‚má povinnosť sa zbaviť': povinnosť postúpiť materiál, látku alebo hmotu k výkonu činnosti zhodnocovania alebo zneškodňovania, uložená ustanovením zákona, aktom orgánov verejnej moci alebo samotnou povahou tohto materiálu, látky alebo hmoty či z dôvodu, že tieto sú uvedené v zozname nebezpečných odpadov uvedeného v prílohe D legislatívneho dekrétu [č. 22/97].

2. Písmená b) a c) odseku 1 sa nevzťahujú na hmoty, látky alebo materiály, ktoré sú zostatkom po výrobe alebo spotrebe, pokiaľ je splnená jedna z nasledujúcich podmienok:

a) tieto môžu byť alebo sú efektívne a reálne opätovne použité v rovnakom výrobnom alebo spotrebnom procese, alebo analogickom či odlišnom procese, bez žiadneho predchádzajúceho spracovania a bez poškodzovania životného prostredia;

b) tieto môžu byť alebo sú efektívne a reálne opätovne použité v rovnakom výrobnom alebo spotrebnom procese, alebo analogickom či odlišnom procese, po predchádzajúcom spracovaní bez potreby žiadnej z činností zhodnocovania, ktoré sú uvedené v prílohe C legislatívneho dekrétu [č. 22/97]."

Konanie pred podaním žaloby

8 Keďže Komisia usúdila, že výkladové pravidlá vymedzené v spornom ustanovení nie sú v súlade so smernicou, najmä s článkom 1 písm. a) tejto smernice, začala konanie o nesplnení povinnosti upravené v článku 226 ES.

9 Vzhľadom na to, že talianske úrady v stanovenej lehote neodpovedali na výzvu z 18. októbra 2002, Komisia vydala odôvodnené stanovisko, ktorým Taliansku republiku vyzvala na prijatie opatrení potrebných na dosiahnutie súladu s týmto stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.

10 Keďže talianske úrady medzitým odpovedali – hoci po uplynutí stanovenej lehoty – na výzvu z 18. októbra 2002, Komisia považovala uvedené odôvodnené stanovisko za neplatné.

11 Komisia však nepovažovala túto odpoveď za postačujúcu a listom z 11. júla 2003 zaslala Talianskej republike doplňujúce odôvodnené stanovisko, ktorým tento členský štát vyzvala, aby dosiahol súlad s týmto stanoviskom v novej lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.

12 Talianska vláda po tom, ako požiadala o predĺženie uvedenej lehoty o dva mesiace, odpovedala na pripomienky Komisie týkajúce sa vnútroštátnej právnej úpravy nótami stáleho zastúpenia z 12. novembra a 19. decembra 2003.

13 Na účely spresnenia svojich záverov týkajúcich sa vytýkaného porušenia, najmä vzhľadom na návrhy, ktoré 10. júna 2004 predniesla generálna advokátka Kokott vo veci Niselli (rozsudok z 11. novembra 2004, C-457/02, Zb. s. I-10853), Komisia listom z 9. júla 2004 vydala druhé doplňujúce odôvodnené stanovisko, ktorým Taliansku republiku vyzvala, aby dosiahla súlad s týmto stanoviskom v lehote dvoch mesiacov od jeho doručenia.

14 Talianske úrady odpovedali na posledné uvedené stanovisko listom z 29. septembra 2004.

15 Keďže Komisia považovala situáciu naďalej za neuspokojivú, podala žalobu, na základe ktorej sa začalo toto konanie.

O žalobe

Argumentácia účastníkov konania

16 V oboch častiach svojej žaloby Komisia tvrdí, že výklad článku 6 ods. 1 písm. a) legislatívneho dekrétu č. 22/97, ktorý podal taliansky zákonodarca v odsekoch 1 a 2 sporného ustanovenia, je v rozpore s článkom 1 písm. a) smernice.

17 V prvom rade, odkazy v odseku 1 písm. a) a b) sporného ustanovenia na „činnosť zneškodňovania alebo zhodnocovania" a na „činnosti zneškodňovania a zhodnocovania" v rozsahu, v akom vychádzajú zo spresnenia „podľa príloh B a C [legislatívneho dekrétu č. 22/97]" stanovili rozdiel medzi na jednej strane činnosťami zneškodňovania alebo zhodnocovania vo všeobecnosti a na druhej strane činnosťami výslovne uvedenými v prílohách B a C daného legislatívneho dekrétu. Takto by všetky materiály, látky alebo hmoty, ktorých sa týka príloha A legislatívneho dekrétu č. 22/97 a ktoré držiteľ postupuje, určuje alebo má v úmysle určiť buď na iné činnosti zneškodňovania, ako sú uvedené v prílohe B tohto legislatívneho dekrétu, alebo na iné činnosti zhodnocovania, ako sú uvedené v prílohe C toho istého dekrétu, boli vylúčené z kvalifikácie ako odpad a tým aj z uplatnenia pravidiel o odpadovom hospodárstve.

18 V dôsledku toho by cieľom tohto ustanovenia bolo protiprávne zúženie rozsahu pojmu odpad, a teda aj rámca uplatnenia talianskej právnej úpravy o odpadovom hospodárstve.

19 V druhom rade Komisia zdôrazňuje, pokiaľ ide o odsek 2 sporného ustanovenia, tým, že tento odsek vylúčil výkladové kritériá pojmu odpad stanovené v odseku 1 písm. b) a c) z uvedeného ustanovenia a tým aj z kvalifikácie odpadu, vzhľadom na určité výrobné alebo spotrebné zostatky za podmienok uvedených v predmetnom odseku 2 písm. a) a b) znamená, že taliansky zákonodarca nepriamo pripúšťa, že za uvedených podmienok majú tieto zostatky vlastnosti odpadu a súčasne vylučuje uplatnenie pravidiel o odpadoch vzhľadom na podmienky týkajúce sa spracovania týchto zostatkov.

20 Podľa stanoviska Komisie však nemožno z pôsobnosti smernice výslovne vylúčiť látky alebo predmety, ktorých sa držiteľ chce alebo má povinnosť zbaviť, hoci tieto možno opätovne použiť alebo sú opätovne použité v procese výroby alebo spotreby bez ohľadu na to, či je potrebné predchádzajúce spracovanie — pod jedinou podmienkou, v prvom prípade, že nepodliehajú činnostiam zhodnocovania výslovne uvedeným v zodpovedajúcej prílohe — a neohrozujú životné prostredie v prípade, ak nedôjde k predchádzajúcemu spracovaniu.

21 Podľa Komisie, na rozdiel od tvrdenia Talianskej republiky, z toho vyplýva, že sporné ustanovenie sa neobmedzuje len na stanovenie výkladových kritérií umožňujúcich zistiť, či sú splnené podmienky určujúce existenciu odpadu, ale pokiaľ ide o pojem odpad a jeho uplatnenie má obmedzujúci účinok najmä preto, že z uplatnenia vnútroštátnych ustanovení preberajúcich smernicu vylučuje veľkú časť odpadov, ktoré možno zhodnotiť.

22 Talianska republika sa domnieva, že materiál opätovne použitý nie je odpadom ani v prípade, ak jeho držiteľ má v úmysle nepokračovať v ďalších výrobných procesoch. Judikatúra Súdneho dvora totiž rozšírila vylúčenie z pojmu odpad za určitých podmienok aj na materiály opätovne použité, aj keď tretími osobami.

23 Podľa tohto členského štátu sporné ustanovenie stanovuje kritériá určené na zistenie, či sa držiteľ tohto materiálu zbavuje, rozhodol sa alebo má povinnosť sa ho zbaviť. Tieto kritériá ďalej tým, že rozširujú uvedený test na účinné a objektívne použitie dotknutého materiálu, umožňujú rešpektovať dve podmienky stanovené v už citovanom rozsudku Niselli, teda istotu opätovného použitia a začlenenie opustených materiálov do pojmu odpad.

24 Uvedený členský štát tvrdí, že opustenie je nepriamy spôsob určenia látky alebo predmetu na zneškodnenie alebo zhodnotenie, a preto na skutočnosť, že látka lebo predmet sú opustené, sa v skutočnosti vzťahuje odsek 1 písm. a) sporného ustanovenia.

25 Podľa Talianskej republiky odsek 2 sporného ustanovenia v súlade so zásadami, ktoré vychádzajú z judikatúry Súdneho dvora, vylučuje kvalifikáciu ako odpad pre priemyselné zostatky ktoré, hoci nie sú hlavným predmetom výroby, nemožno považovať za odpad, keďže sú opätovne použité v pôvodnom stave, bez akejkoľvek činnosti smerujúcej k „zbaveniu sa“ ich, to znamená bez „predchádzajúceho spracovania“ alebo po predchádzajúcom spracovaní, ktoré nepredstavuje celkové zhodnotenie, akým sú napríklad postupy triedenia, výberu, oddeľovania, stláčania alebo preosievania.

26 Sporným ustanovením, ktoré je potrebné vykladať ako celok, chcel taliansky zákonodarca poskytnúť pozitívne vymedzené výkladové kritériá na účely začlenenia materiálov, ktorých sa držiteľ zbavuje, chce sa ich zbaviť alebo je povinný sa ich zbaviť, medzi odpady. Prostredníctvom určitých výkladových kritérií by bolo potrebné poskytnúť pozitívne vymedzený zoznam odpadov a nevychádzať z predpokladu, že všetko je odpad okrem látky alebo predmetu, o ktorých nie je možné preukázať, že držiteľ sa ich nezbavuje, nie je povinný sa ich zbaviť alebo sa ich nechce zbaviť.

27 Podľa Talianskej republiky z tvrdenia Komisie vyplýva, že každé spresnenie pojmu „zbaviť sa“ by nevyhnutne viedlo k obmedzeniu pôsobnosti smernice, čo by bránilo v možnosti členských štátov definovať spôsoby uplatnenia smerníc.

28 Napokon, Talianska republika na pojednávaní uviedla, že v Taliansku je činnosť odpadového hospodárstva niekedy vykonávaná osobami, ktoré konajú „na hranici zákonnosti“, a preto tento členský štát uprednostnil nakladanie s odpadmi ich pôvodcami pred skutočnosťou, že uvedení pôvodcovia zveria nakladanie s odpadmi tretím osobám.

Posúdenie Súdnym dvorom

29 Komisia v prvej časti svojej žaloby v podstate tvrdí, že výklad uvedený v odseku 1 sporného ustanovenia má za následok protiprávne zúženie pojmu odpad na účely uplatnenia talianskej právnej úpravy v tejto oblasti tým, že daný pojem obmedzuje na materiály, ktoré sú predmetom činností zneškodňovania alebo zhodnocovania uvedených v prílohách B a C legislatívneho dekrétu č. 22/97 — ktoré doslovne zodpovedajú prílohám II A a II B smernice — s vylúčením iných činností zneškodňovania alebo zhodnocovania, ktoré nie sú obsiahnuté v uvedených prílohách B a C.

30 V druhej časti svojej žaloby Komisia v podstate tvrdí, že vylúčenie stanovené v odseku 2 sporného ustanovenia takisto vedie k nezákonnému zúženiu uvedeného pojmu odpad, keďže táto výnimka sa týka zostatkov po výrobe alebo spotrebe, ktoré môžu byť alebo sú opätovne použité v rovnakom výrobnom alebo spotrebnom procese, alebo analogickom či odlišnom procese, bez žiadneho predchádzajúceho

spracovania a bez poškodzovania životného prostredia, alebo po predchádzajúcom spracovaní bez potreby niektorej z činností zhodnocovania, ktoré sú uvedené v prílohe C legislatívneho dekrétu č. 22/97.

31 Vzhľadom na stanovisko Talianskej republiky, ktorá sa v podstate domnieva, že sporné ustanovenie sa má vykladať ako celok a jeho cieľom je objasniť obsah pojmu „odpad“, ako ho definuje článok 1 písm. a) smernice, je pred posúdením oboch častí žaloby Komisie potrebné pripomenúť judikatúru Súdneho dvora, ktorá sa týka tohto pojmu.

32 V tomto ohľade článok 1 písm. a) prvý odsek smernice definuje odpad ako „akúkoľvek látku alebo predmet v kategórii ustanovenej v prílohe I [tejto smernice], ktorej sa jej držiteľ zbavuje, alebo má v úmysle… sa jej zbaviť“. Uvedená príloha spresňuje a dokresľuje túto definíciu formou zoznamu látok a predmetov spôsobilých byť odpadom. Tento zoznam však má iba informatívnu povahu, lebo kvalifikácia odpadov závisí predovšetkým od správania držiteľa a významu pojmu „zbaviť sa“ (pozri v tomto zmysle rozsudky z 18. decembra 1997, Inter-Environnement Wallonie, C-129/96, Zb. s. I-7411, bod 26; zo 7. septembra 2004, Van de Walle a i., C-1/03, Zb. s. I-7613, bod 42, ako aj z 10. mája 2007, Thames Water Utilities, C-252/05, Zb. s. I-3883, bod 24).

33 Uvedený výraz „zbaviť sa“ je potrebné vykladať nielen vo svetle základného cieľa smernice, ktorým je podľa tretieho odôvodnenia tejto smernice „ochrana zdravia človeka a životného prostredia pred škodlivými vplyvmi zberu, prepravy, úpravy, spracovania a odstraňovania odpadov“, ale aj vo svetle článku 174 ods. 2 ES. Tento článok upravuje, že „politika životného prostredia Spoločenstva sa zameriava na vysokú úroveň jeho ochrany, pričom prihliada k rozmanitým situáciám v jednotlivých regiónoch Spoločenstva. Vychádza zo zásad predchádzania škodám a prevencie…“. Z toho vyplýva, že výraz „zbaviť sa“ a aj pojem „odpad“ v zmysle článku 1 písm. a) smernice

by sa nemali vykladať zužujúco (pozri v tomto zmysle najmä rozsudky z 15. júna 2000, ARCO Chemie Nederland a i., C-418/97 a C-419/97, Zb. s. I-4475, body 36 až 40, ako aj Thames Water Utilities, už citovaný, bod 27).

34 Určité okolnosti môžu naznačovať existenciu úkonu, úmyslu alebo povinnosti „zbaviť sa“ látky alebo predmetu v zmysle článku 1 písm. a) smernice (rozsudok ARCO Chemie Nederland a i., už citovaný, bod 83). Takým je najmä prípad, keď použitou látkou je odpad z výroby alebo spotreby, čiže produkt, ktorý ako taký nebol predmetom danej výroby alebo spotreby (pozri v tomto zmysle rozsudky ARCO Chemie Nederland a i., už citovaný, bod 84, ako aj Niselli, už citovaný, bod 43).

35 Okrem toho, metóda spracovania alebo spôsob použitia určitej látky nie sú určujúcimi faktormi pre jej kvalifikáciu ako odpadu (pozri rozsudky ARCO Chemie Nederland a i., už citovaný, bod 64, a z 1. marca 2007, KVZ retec, C-176/05, Zb. s. I-1721, bod 52).

36 Súdny dvor takto spresnil jednak, že vykonanie činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania uvedenej v prílohe II A alebo v prílohe II B smernice samo osebe neumožňuje klasifikovať určitú látku alebo predmet použité pri tejto činnosti ako odpad (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok Niselli, už citovaný, body 36 a 37) a jednak, že pojem odpad nevylučuje látky a predmety, ktoré možno ďalej hospodársky využiť (pozri v tomto zmysle najmä rozsudok z 25. júna 1997, Tombesi a i., C-304/94, C-330/94, C-342/94 a C-224/95, Zb. s. I-3561, body 47 a 48). Cieľom systému dohľadu a riadenia zavedeného smernicou je totiž pokryť všetky predmety a látky, ktorých sa ich majiteľ zbavuje, hoci majú obchodnú hodnotu a sú určené na obchodovanie alebo na recykláciu, spätné spracovanie alebo opätovné použitie (pozri najmä rozsudok z 18. apríla 2002, Palin Granit a Vehmassalon kansanterveystyön kuntayhtymän hallitus, C-9/00, Zb. s. I-3533, ďalej len rozsudok „Palin Granit“, bod 29).

37 V každom prípade z judikatúry Súdneho dvora takisto vyplýva, že v určitých situáciách látka, materiál alebo surovina ako výsledok procesu ťažby alebo výroby, ktorého hlavným účelom však nie je ich produkcia, nemusia predstavovať zostatok po takomto procese, ale môžu byť vedľajším produktom, ktorého sa držiteľ nechce „zbaviť“ v zmysle článku 1 písm. a) smernice, ale ktorý chce využiť alebo speňažiť — vrátane využitia alebo speňaženia pre potreby iných hospodárskych subjektov, ako je ich výrobca — za výhodnejších podmienok pre neho, v neskoršom procese pod podmienkou, že toto opätovné použitie je skutočné, nevyžaduje predchádzajúce spracovanie a je súčasťou procesu výroby alebo použitia (pozri v tomto zmysle rozsudky Palin Granit, už citovaný, body 34 až 36; z 11. septembra 2003, AvestaPolarit Chrome, C-114/01, Zb. s. I-8725, body 33 až 38; Niselli, už citovaný, bod 47, ako aj z 8. septembra 2005, Komisia/Španielsko, C-416/02, Zb. s. I-7487, body 87 a 90, a Komisia/Španielsko, C-121/03, Zb. s. I-7569, body 58 a 61).

38 Preto okrem kritéria založeného na tom, či nejaká látka má, alebo nemá povahu zostatku po výrobnom procese, predstavuje stupeň pravdepodobnosti opätovného použitia tejto látky bez predchádzajúceho spracovania taktiež relevantné kritérium na posúdenie, či látka je alebo, nie je odpadom v zmysle smernice. Ak okrem obyčajnej možnosti opätovného použitia dotknutej látky je pre držiteľa aj hospodársky výhodné tak urobiť, pravdepodobnosť opätovného použitia je vysoká. Za tohto predpokladu predmetnú látku nemožno považovať za záťaž, ktorej sa držiteľ snaží zbaviť, ale za skutočný výrobok (pozri rozsudky Palin Granit, už citovaný, bod 37, a Niselli, už citovaný, bod 46).

39 V každom prípade, ak toto opätovné použitie vyžaduje uskladnenie, ktoré môže byť trvalé a predstavovať tak záťaž pre držiteľa a potenciálny dôvod vzniku presne toho znečistenia životného prostredia, ktorého zníženie je cieľom smernice, nemožno ho kvalifikovať ako určité a treba ho pokladať za viac-menej dlhodobé, čiže predmetnú látku je potrebné v podstate považovať za odpad (pozri v tomto zmysle rozsudky Palin Granit, už citovaný, bod 38, a AvestaPolarit Chrome, už citovaný, bod 39).

40 Skutočná existencia „odpadu“ v zmysle smernice sa takto musí overiť vzhľadom na všetky okolnosti, pričom je potrebné zohľadniť cieľ tejto smernice a zabezpečiť, aby nebola ohrozená jej účinnosť (pozri rozsudky ARCO Chemie Nederland a i., už citovaný, bod 88, a KVZ retec, už citovaný, bod 63, ako aj uznesenie z 15. januára 2004, Saetti a Frediani, C-235/02, Zb. s. I-1005, bod 40).

41 Keďže smernica nestanovuje žiadne rozhodujúce kritérium na zistenie vôle držiteľa zbaviť sa danej látky či predmetu, členské štáty, pokiaľ neexistujú ustanovenia Spoločenstva, majú voľnosť vo výbere spôsobov preukázania rôznych skutočností, ktoré sú stanovené v smerniciach preberaných členskými štátmi, pokiaľ takýto spôsob preukázania nepredstavuje zásah do účinnosti práva Spoločenstva (pozri rozsudky ARCO Chemie Nederland a i., už citovaný, bod 41, ako aj Niselli, už citovaný, bod 34). Takto, najmä na uľahčenie organizácie a kontroly odpadového hospodárstva, môžu členské štáty napríklad definovať rôzne kategórie odpadov pod podmienkou, že povinnosti vyplývajúce zo smernice alebo iných ustanovení práva Spoločenstva týkajúcich sa daných odpadov sú rešpektované a prípadné kategórie vylúčené z pôsobnosti textov prijatých na účely prebratia povinností vyplývajúcich zo smernice sú v súlade s článkom 2 ods. 1 tejto smernice (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. decembra 2004, Komisia/Spojené kráľovstvo, C-62/03, neuverejnený v Zbierke, bod 12).

42 V prejednávanej veci je zjavné jednak, že na základe ods. 1 sporného ustanovenia je za prejav aktu, úmyslu alebo povinnosti „zbaviť sa“ látky alebo predmetu v zmysle článku 1 písm. a) prvého odseku smernice považovaná len skutočnosť, že táto látka alebo predmet sú priamo alebo nepriamo určené na činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania uvedené v prílohách B a C legislatívneho dekrétu č. 22/97, a jednak, že uvedené prílohy B a C doslovne zodpovedajú prílohám II A a II B smernice.

43 Ako však bolo pripomenuté v bode 36 tohto rozsudku, vykonanie činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania uvedenej v prílohe II A alebo v prílohe II B smernice samo osebe neumožňuje klasifikovať určitú látku alebo predmet, ktoré sú použité pri tejto činnosti, ako odpad.

44 Na jednej strane totiž definovaním činnosti zbavenia sa látky alebo predmetu výlučne na základe výkonu činnosti zneškodňovania alebo zhodnocovania, ktoré sú uvedené v prílohách B a C legislatívneho dekrétu č. 22/97, výklad stanovený v odseku 1 sporného ustanovenia robí kvalifikáciu odpadu závislou od výkonu určitej činnosti, ktorú možno samu osebe kvalifikovať ako zneškodnenie alebo zhodnotenie, len ak sa týka odpadu, čím tento výklad v skutočnosti nijako nespresňuje pojem odpadu. Podľa dotknutého výkladu každá látka alebo predmet, ktoré sú zahrnuté v jednej z činností uvedených v prílohách II A a II B smernice, musí byť kvalifikovaná ako odpad a tým tento výklad vedie k tomu, že ako odpad sú kvalifikované látky a predmety, ktoré ním v zmysle smernice nie sú (pozri v tomto zmysle rozsudok Niselli, už citovaný, body 36 a 37).

45 Na druhej strane, z výkladu uvedeného v bode 42 tohto rozsudku vyplýva, že látka alebo predmet, ktorých sa držiteľ zbavuje iným spôsobom, ako sú tie uvedené v prílohách II A a II B smernice, nie sú odpadom, čím tento výklad tiež zužuje pojem odpadu, ako vyplýva z článku 1 písm. a) smernice. Takto v súlade s uvedeným výkladom látka alebo predmet, ktoré nespadajú pod povinnosť zneškodnenia alebo zhodnotenia a ktorých sa držiteľ zbavuje jednoduchým opustením bez toho, aby ich podrobil takejto činnosti, by neboli kvalifikované ako odpad, zatiaľ čo podľa smernice by ním boli (pozri v tomto zmysle rozsudok Niselli, už citovaný, bod 38).

46 V tomto ohľade nemožno prijať tvrdenie Talianskej republiky uvedené v bode 24 tohto rozsudku, podľa ktorého sa na opustenie látky alebo predmetu v skutočnosti vzťahuje odsek 1 písm. a) sporného ustanovenia. Hoci by tento výklad uvedeného bodu vo vnútroštátnom práve prevládal, sporné ustanovenie z dôvodu svojej nejasnosti a nepresnosti v tomto ohľade nemôže zaistiť úplné uplatnenie smernice.

47 Rovnako je nesporné, že podľa spresnenia uvedeného v odseku 2 sporného ustanovenia postačuje na to, aby zostatok po výrobe alebo spotrebe bol vyňatý z kvalifikácie odpadu, tento bol alebo mohol byť opätovne použitý v celom procese výroby

alebo spotreby buď bez žiadneho predchádzajúceho spracovania a bez poškodzovania životného prostredia, alebo po predchádzajúcom spracovaní, ak nejde o jednu z činností zhodnocovania uvedených v prílohe C legislatívneho dekrétu č. 22/97, ktorá doslovne zodpovedá prílohe II B smernice.

48 Táto formulácia však nie je v súlade s požiadavkami judikatúry uvedenej v bodoch 33 až 39 predmetného rozsudku. Umožňuje totiž vyhnúť sa tomu, aby zostatky po výrobnej činnosti alebo spotrebe, ktoré inak zodpovedajú definícii pojmu „odpad“ podľa článku 1 písm. a) prvého odseku smernice, neboli kvalifikované ako odpad.

49 Ako vyplýva najmä z bodov 34 až 36 tohto rozsudku skutočnosť, že látka je zostatkom po výrobnej činnosti alebo spotrebe, naznačuje, že ide o odpad a samotná skutočnosť, že látka je určená na opätovné použitie alebo je spôsobilá na takéto použitie, nemôže byť rozhodujúca pre jej kvalifikáciu ako odpadu.

50 Okrem toho, tvrdenie Talianskej republiky uvedené v bode 25 tohto rozsudku nemožno prijať. Vzhľadom na povinnosť uvedenú v bode 33 tohto rozsudku, že pojem odpad a požiadavky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora uvedenej v bodoch 34 až 39 tohto rozsudku sa majú vykladať širšie, hmotu, materiál alebo surovinu vyplývajúcu z výrobného procesu, ktorý nie je určený na ich výrobu, možno považovať za vedľajšie produkty, ktorých sa ich držiteľ nechce zbaviť, len vtedy, keď ich opätovné použitie vrátane potrieb iných hospodárskych subjektov, ako je výrobca, nie je iba náhodné, ale skutočné, bez predchádzajúceho spracovania a v nepretržitosti výrobného alebo spotrebného procesu.

51 Napokon, pokiaľ ide o pripomienky predložené Talianskou republikou na pojednávaní, pokiaľ ide o osoby, ktoré v sektore odpadového hospodárstva údajne konajú „na hranici zákonnosti“, stačí uviesť, že táto okolnosť aj za predpokladu, že je dokázaná, neodôvodňuje skutočnosť, že si tento členský štát nesplnil povinnosti, ktoré mu vyplývajú zo smernice.

52 Vzhľadom na predchádzajúce, je potrebné žalobe podanej Komisiou vyhovieť.

53 Preto je potrebné konštatovať, že Talianska republika si tým, že prijala a ponecháva v platnosti článok 14 legislatívneho dekrétu č. 138 z 8. júla 2002, zmeneného, teraz zákona č. 178 z 8. augusta 2002, ktorý z pôsobnosti legislatívneho dekrétu č. 22/97 vylučuje jednak látky, materiály alebo hmoty určené na výkon činností zneškodňovania alebo zhodnocovania, ktoré nie sú výslovne uvedené v prílohách B a C uvedeného dekrétu, a jednak látky alebo materiály, ktoré sú výrobnými zostatkami a ktorých sa držiteľ chce alebo má povinnosť zbaviť, pokiaľ môžu byť a sú opätovne použité vo výrobnom alebo spotrebnom procese bez predchádzajúceho spracovania a bez toho, aby poškodzovali životné prostredie, alebo po tom, ako boli vopred spracované a nešlo o jednu z činností zhodnocovania, ktoré sú uvedené v prílohe C toho istého dekrétu, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 1 písm. a) smernice.

O trovách

54 Podľa článku 69 ods. 2 rokovacieho poriadku účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže Komisia navrhla zaviazať Taliansku republiku na náhradu trov konania a Talianska republika nemala úspech vo svojich dôvodoch, je opodstatnené zaviazať ju na náhradu trov konania.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol a vyhlásil:

1. **Talianska republika si tým, že prijala a ponecháva v platnosti článok 14 legislatívneho dekrétu č. 138, ktorým sa stanovujú neodkladné opatrenia v oblasti daní, privatizácie a kontroly farmaceutických výdavkov, ako aj o podpore hospodárstva v znevýhodnených oblastiach z 8. júla 2002, zmeneného, teraz zákona č. 178 z 8. augusta 2002, ktorý z pôsobnosti legislatívneho dekrétu č. 22, ktorým sa vykonáva smernica 91/156/EHS o odpadoch, smernica 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch a smernica 94/62/ES o obaloch a odpadoch z obalov, z 5. februára 1997 vylučuje jednak látky, materiály alebo hmoty určené na výkon činností zneškodňovania alebo zhodnocovania, ktoré nie sú výslovne uvedené v prílohách B a C uvedeného dekrétu, a jednak látky alebo materiály, ktoré sú výrobnými zostatkami a ktorých sa držiteľ chce alebo má povinnosť zbaviť, pokiaľ môžu byť a sú opätovne použité vo výrobnom alebo spotrebnom procese bez predchádzajúceho spracovania a bez toho, aby poškodzovali životné prostredie, alebo po tom, ako boli vopred spracované a nešlo o jednu z činností zhodnocovania, ktoré sú uvedené v prílohe C toho istého dekrétu, nesplnila povinnosti, ktoré jej vyplývajú z článku 1 písm. a) smernice Rady 75/442/EHS z 15. júla 1975 o odpadoch, zmenenej a doplnenej smernicou Rady 91/156/EHS z 18. marca 1991 a rozhodnutím Komisie 96/350/ES z 24. mája 1996.**

2. **Talianska republika je povinná nahradiť trovy konania.**

Podpisy